

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

доц. Харченко М.О.,

студент гр. Емс-41/2с Пилипенко Д.М.

Сумський державний університет (Україна)

В даний час ринки функціонують в умовах жорсткої конкуренції, тому для підприємства досить важливо враховувати можливість об'єднання, що дозволить більш ефективно діяти на ринку і розвивати нові галузі діяльності. Пошук ефективних організаційних форм об'єднання компаній продовжується, принаймні, протягом останнього століття.

Об'єднання підприємств несе в собі значний потенціал високоефективного господарювання в будь-яких соціально-економічних умовах. В той же час, створення об'єднань сприяє розвитку прямих довгострокових господарських зв'язків, полегшує вирішення проблем та допомагає налагодити більш ритмічну роботу підприємств.

Господарське об'єднання є складною господарською організацією, яка створена на основі поєднання матеріальних інтересів підприємств-учасників, діє на підставі установчого договору або статуту і реєструється як юридична особа, за виключенням промислово-фінансових груп, і має певні особливості в процесі фінансування.

Більш зацікавленими в об'єднанні є підприємства, які були нещодавно приватизовані та потребують термінової організаційної, матеріало-технічної та фінансової допомоги. Об'єднуються підприємства які раніше працювали в тісній кооперації з суб'єктами господарювання, зв'язки з якими порушилися і деякі не змогли самостійно адаптуватися до нових умов роботи.

Мотивом до об'єднання виступає і необхідність фінансової підтримки на стадії модернізації виробництва, перепрофілювання, перепідготовки кадрів, інвестування заходів, в тому числі рекламних, щодо виходу на зовнішній ринок без збільшення кількості працівників адміністрації підприємства. Іноді підприємству є економічно вигіднішим увійти до об'єднання з науковим центром, ніж залучати на договірній основі до виконання науково-дослідних і пошукових робіт сторонню організацію. Особливо, якщо це стосується довгострокових, проте перспективних і прибуткових у майбутньому проектів [1].

До основних причин об'єднання підприємств можна віднести:

1) персональні (спроби керівництва підприємств відійти від справ з метою особистої безпеки, ухилення від відповідальності або, навпаки, увійти до складу більш великого об'єданого підприємства з метою отримання більшої заробітної плати тощо);

2) ділові (об'єднання з іншим підприємством може компенсувати дефіцит сировини, матеріалів, електроенергії і забезпечити безперебійність виробництва продукції, підвищується ефективність системи управління);

3) фінансові (в ході об'єднання підприємств вартість може створюватися за допомогою передачі інформації);

4) технічні (пов'язані зі зростаючою складністю бізнесу, зростанням витрат на НДДКР, з відсутністю фахівців, що мають необхідну кваліфікацію і досвід) [2].

Залежно від порядку заснування об'єднання підприємств можуть утворюватися: по-перше, як господарські об'єднання; по-друге, як державні чи комунальні господарські об'єднання.

За організаційно-правовими формами розрізняють такі добровільні господарські об'єднання підприємств: асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, картелі, синдикати, трести, холдинги, промислово-фінансові групи [1].

В економіці держави одночасно функціонують підприємства з різною формою власності, масштабами діяльності, галузевою приналежністю та місцем в об'єднанні підприємств. Очевидно, що й можливості фінансового забезпечення будуть відмінними для конкретного підприємства.

На даний час головною причиною, з якої виникають проблеми у фінансуванні об'єднань підприємств, вважають помилки у плануванні та відсутність або хибність

фінансової стратегії об'єднання. Тому першочерговим завданням для вирішення фінансових проблем діяльності об'єднань підприємств є удосконалення стратегічних та поточних планів і ретельна розробка стратегії розвитку об'єднання з урахуванням передового досвіду та залученням до цієї справи висококваліфікованих фахівців [3].

1. Федоренко В.Г. Політична економія: Підручник / За науковою ред. проф. В.Г. Федоренка / В.Г. Федоренко, О.М. Діденко, М.М. Руженський, О.Ф. Іткін. – К.: Алерта, 2008. – 457с.
2. Объединение — первая форма реорганизации предприятий [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://finance-place.ru/fin-menedzhment/taktika-i-strategiya/dolgosrochnoe/obedinenie.html>
3. Особливості фінансування діяльності об'єднань підприємств в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2014-alyans-nauk/ek2_poletaev.htm.

Харченко, М.О. Економічні передумови виникнення об'єднань підприємств [Текст] / М.О. Харченко, Д.М. Пилипенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 174-175.